

"Ανοικτή Επιστήμη: Ζητήματα και Προοπτικές».
ΕΚΤ, 15/06/2017

Η πορεία προς την υιοθέτηση μιας εθνικής πολιτικής Ανοικτής Πρόσβασης: Το παράδειγμα της Κύπρου

Έλενα Διομήδη-Παρπούνα

diomidi.elena@ucy.ac.cy

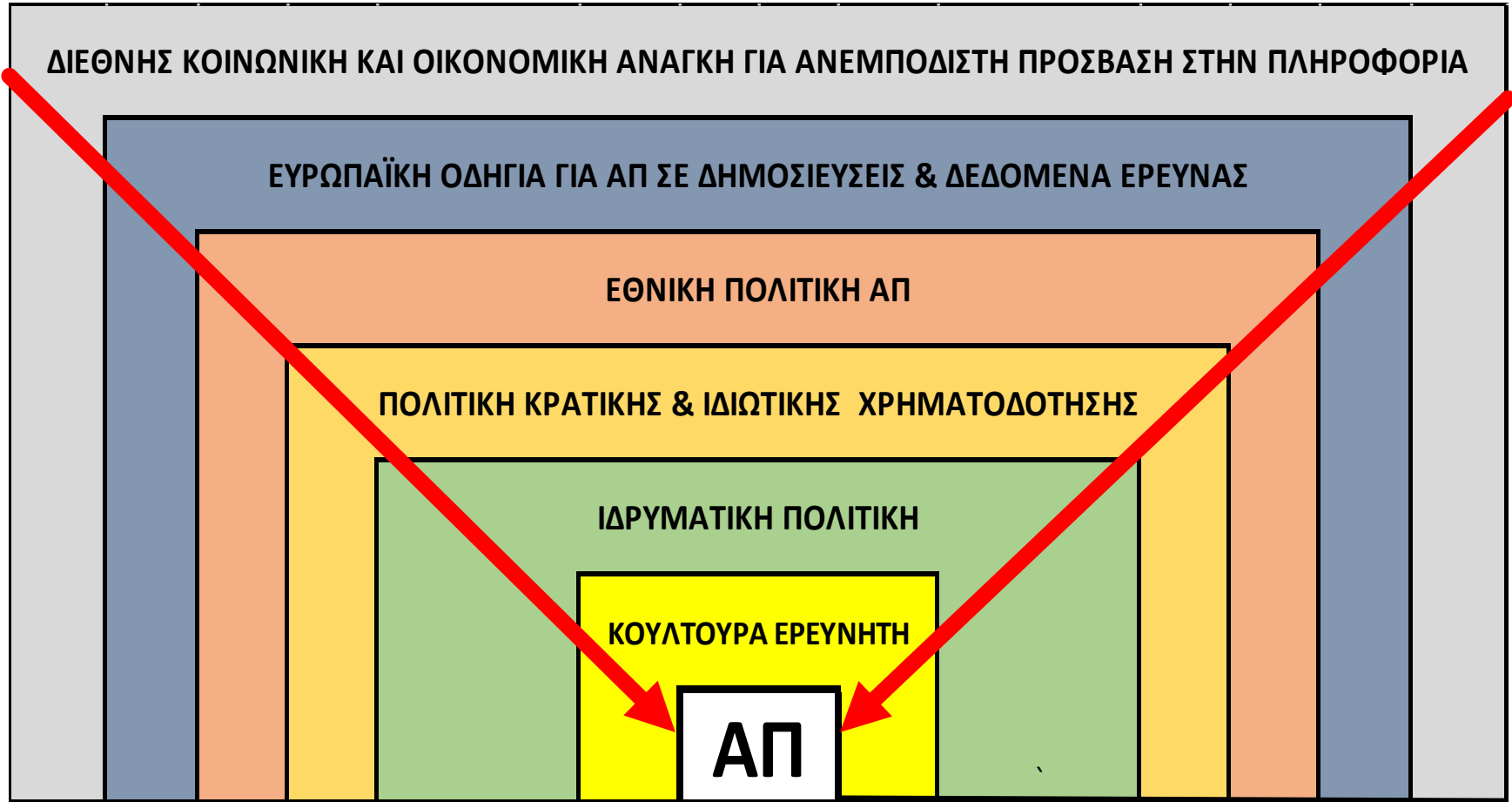

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Βιβλιοθήκη

ΔΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

- Η μεγάλη εικόνα της ΑΠ
- Κυπριακή Εθνική Πολιτική ΑΠ
- Ισχύουσα κατάσταση στην Κύπρο
- Τα επόμενα βήματα

ΕΥΘΥΓΡΑΜΜΙΣΗ ΣΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΑΝΕΜΠΟΔΙΣΤΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΔΗΓΙΑ ΓΙΑ ΑΠ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ & ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ & ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

ΙΔΡΥΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΕΡΕΥΝΗΤΗ

ΑΠ

Βιβλιοθήκη,
NCP, NOAR

Ερευνητής

Πανεπιστήμια και
άλλα ιδρύματα
παραγωγής έρευνας

Υπουργεία Οικονομικών,
Παιδείας, Εμπορίου

Κυβερνήσεις Κρατών

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Πολίτες

Διοίκηση, Βιβλιοθήκη
Υπηρεσία έρευνας

Κυβέρνηση, διοίκηση
οργανισμών

Κράτος, OpenAIRE, PASTEUR4OA

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ορίζοντας 2020

Διεθνείς Οργανισμοί και Σώματα

Αναγνωρισιμότητα, αύξηση επιστημονικής
παραγωγής και συνεργασιών, άνοδος διεθνούς
κατάταξης

Μέγιστη αξιοποίηση οικονομικών πόρων, εξοικονομήσεις,
εταιρική κοινωνική ευθύνη

Συμμόρφωση και ευθυγράμμιση με ευρωπαϊκές οδηγίες, άνοδος
μορφωτικού και κοινωνικού επιπέδου

Εξοικονομήσεις, ικανοποίηση κοινωνικής και πολιτικής ανάγκης, άμεση διάδοση
πληροφοριών, διεύρυνση συνεργασιών

ενήμερος, μορφωμένος πολίτης. Αναβάθμιση μορφωτικού επιπέδου, επίλυση πολλών και σοβαρών
κοινωνικών και ανθρωπιστικών προβλημάτων

Υ
Π
Ο
Μ
Τ
Η
Ρ
Ι
Σ
Η

Υ
Λ
Ο
Π
Ο
Ι
Η
Σ
Η

ΟΦΕΛΗ

ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ χρειάζεται...

1. Διεθνοποίηση αποτελεσμάτων έρευνας
2. Αναγνωρισιμότητα μέσω ετεροαναφορών
3. Ποιότητα (Peer-reviewed)
4. Ανάπτυξη και αύξηση συνεργασιών
5. Διευκόλυνση διαδικασίας δημοσίευσης
6. Ανέλιξη
7. Κατοχύρωση πνευματικής ιδιοκτησίας
8. Χωρίς ή με το ελάχιστο οικονομικό κόστος

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠ

Κυπριακή Δημοκρατία - Ευρωπαϊκό Κράτος Μέλος

Ειδική ομάδα εργασίας αποτελούμενη από:

1. Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης – **ΓΔ ΕΠΣΑ**
3. **NPR/NCP** - Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας – **ΙΠΕ**
2. **NOAD** - Πανεπιστήμιο Κύπρου – **Βιβλιοθήκη**
4. Ακαδημαϊκά και Ερευνητικά Ιδρύματα - **ΚΚΑΒ**

Με την καθοριστική συμβολή του

Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης της Ελλάδος - ΕΚΤ

Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Βιβλιοθήκη

Ίδρυμα
Πρώτησης
Έρευνας

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠ

Με αξιοποίηση των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων

OpenAIRE

PASTEURE40A - SPARC Europe

MedOANet

RECODE

Διαβούλευση με:

Ακαδημαϊκά Ιδρύματα

Ερευνητικά Κέντρα

Διευθυντές Υπουργείων, κ.ά.

Πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας

The logo for PASTEUR40A, featuring the text "PASTEUR40A" in a bold, dark blue sans-serif font, with a green fan-like graphic element to its right.

PASTEUR40A

Τελική έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο στις
25 Φεβ. 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΕΠΑΠ

Εισαγωγή

- Ιστορικό
- Ευρωπαϊκό πλαίσιο
- Ορισμοί (π.χ. Πράσινος-Χρυσός δρόμος δημοσίευσης, ψηφιακό αντίγραφο, μεταδεδομένα)

Όραμα

Η δημιουργία συνθηκών ελεύθερης πρόσβασης για όλους τους πολίτες στις δημοσιεύσεις από οργανισμούς έρευνας της Κύπρου με δημόσια ή ιδιωτική χρηματοδότηση

Στόχοι

- Η πλήρης και συνεχής ευθυγράμμιση με τις ευρωπαϊκές συστάσεις για την ΑΠ (π.χ. FP7, Ορίζοντας 2020)
- Η υιοθέτηση των καλύτερων πρακτικών σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΕΠΑΠ (2)

Οφέλη ΑΠ

- Συγκέντρωση, διάσωση, οργάνωση και διάδοση χρηματοδοτούμενης έρευνας
- Εύκολος εντοπισμός διεθνούς επιστημονικής πληροφόρησης
- Άντληση στατιστικών στοιχείων χρήσης
- Σύγκριση και αξιολόγηση απόδοσης ερευνητικών φορέων
- Εξοικονόμηση πόρων με την επαναχρησιμοποίηση επιστημονικών δεδομένων
- Απόκτηση μόνιμου διαδικτυακού συνδέσμου δημοσίευσης
- Αυξημένη προοπτική συνεργασιών σε προσωπικό, ιδρυματικό και εθνικό επίπεδο, κ.ά.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΕΠΑΠ (3)

Πρόνοιες σωστής εφαρμογής

- Πλήρη και σωστά **μεταδεδομένα**
- **Άμεση κατάθεση** ψηφιακού (peer reviewed) αντίγραφου
- Χρήση περιόδου αναμονής όταν απαιτείται (**embargo**)
- Διάθεση περίληψης (abstract) στις περιπτώσεις με embargo
- Αξιοποίηση προνοιών των αδειών **Creative Commons**
- Διαφύλαξη και προστασία **πνευματικής ιδιοκτησίας**
- Χρήση **συμβατών** με το OpenAIRE αποθετηρίων
- Ενθάρρυνση κατάθεσης **ερευνητικών δεδομένων**
- Ενθάρρυνση χρήσης σχεδίου διαχείρισης δεδομένων (**DMP**)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΕΠΑΠ (4)

Εργαλεία υλοποίησης

- Εξασφάλιση απαραίτητης **τεχνολογικής υποδομής**
- Δημιουργία και εφαρμογή κατάλληλης εσωτερικής **πολιτικής και διαδικασιών**
- Εκπαίδευση και **συνεχής ενημέρωση** ερευνητών
- Υιοθέτηση **μηχανισμού παρακολούθησης** σε εθνικό και ιδρυματικό επίπεδο
- **Παροχή κινήτρων** για ερευνητές μέσω στατιστικών στοιχείων και επιβραβεύσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΕΠΑΠ (5)

Υποστήριξη, Προώθηση και Παρακολούθηση

- Σεμινάρια
- Ημερίδες
- Εκδηλώσεις διαφώτισης (Open Access Week)
- Προσωπική υποστήριξη ερευνητών
- Μηχανισμός παρακολούθησης
- Απολογισμός προόδου τοπικό / ευρωπαϊκό επίπεδο

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΕΠΑΠ

- Η ύπαρξη εθνικής πολιτικής ΑΠ
- Ύπαρξη τεχνολογικής υποδομής
 - 3 αποθετήρια** στα 3 δημόσια πανεπιστήμια
- Ύπαρξη πολιτικής χρηματοδοτών, **ΙΠΕ, Remedica**
- Ύπαρξη ή ετοιμασία **ιδρυματικής πολιτικής**
ΤΕΠΑΚ και ΠΚ
- Εταίροι σε **ευρωπαϊκά προγράμματα**
Βιβλιοθήκη ΠΚ (OpenAIRE, PASTEUR40A, κ.ά.)
- Καλή **συνεργασία** μεταξύ όλων των μερών
- Διαχειρίσιμα **μεγέθη**

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΕΠΑΠ

- Εφαρμογή εθνικής πολιτικής σε εθελοντική βάση (εκτός των ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων)
- Μειωμένο ενδιαφέρον ερευνητών για ενημέρωση
- Αβεβαιότητα για τα άμεσα οφέλη της ΑΠ γενικότερα
- Αυξημένο κόστος για τη χρήση Gold Model
- Διστακτικότητα στη χρήση του Green Model
- Έλλειψη τεχνογνωσίας για συνεχή αναβάθμιση αποθετηρίων
- Έλλειψη τεχνογνωσίας για διαχείριση δεδομένων έρευνας, κ.ά.
- Ανεπαρκής χρηματοδότησης για περαιτέρω δράσεις

ΣΥΜΒΟΛΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΠΚ

- Συμμετοχή σε σχετικά ευρωπαϊκά προγράμματα από το 2009:
 - OpenAIRE-PLUS-2020 ως National OA Desk (NOAD)
 - PASTEUR4OA
 - FOSTER
- Σημαντική συμβολή στη δημιουργία της ΕΠΑΠ
- Σύσταση ειδικής Επιτροπής για την ΑΠ στο ΠΚ
- Στενή συνεργασία με ΓΔΕΠΣΑ, ΙΠΕ, Επιτροπή Έρευνας ΠΚ
- Συνεχής στήριξη ερευνητών ιδρυμάτων της Κύπρου
- Θέσπιση διαδικασίας στήριξη ερευνητών ΠΚ σε νομικά, οικονομικά και τεχνικά θέματα

ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

1. Μηχανισμός **παρακολούθησης** ΕΠΑΠ
2. Ενθάρρυνση οργανισμών για δημιουργία **ιδρυματικής πολιτικής**
3. Ενθάρρυνση **χρηματοδοτών** έρευνας για δημιουργία και “επιβολή” εφαρμογής πολιτικής ΑΠ
4. Εξασφάλιση **κονδυλίου** για κάλυψη δημοσιεύσεων σε Gold Model (APCs)
5. Δημιουργία **εθνικού αποθετηρίου** και ενθάρρυνση δημοσιεύσεων σε Green Model δημοσιεύσεων
6. Δημιουργία προϋποθέσεων για ίδρυση εθνικού **αποθετηρίου δεδομένων έρευνας** (research data)

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΗ

	A	B	Γ
<u>ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ</u>	<u>Παραδοσιακή μέθοδος δημοσίευσης Traditional</u>	<u>Χρυσός Δρόμος Gold Model</u>	<u>Πράσινος Δρόμος Green Model</u>
<u>Παροχέας</u>	Εκδότες (επιχειρήσεις)	Εκδότες (επιχειρήσεις) APCs	Μη κερδοσκοπικοί Οργανισμοί (Αποθετήρια)
<u>Κόστος για ερευνητή ή Ίδρυμα έρευνας</u>	Δωρεάν	Χρέωση	Δωρεάν
<u>Πρόσβαση</u>	Μειωμένη	Μέγιστη (Ανοικτή)	Μέγιστη (Ανοικτή)
<u>Ετεροαναφορές</u>	Περιορισμένες	Περισσότερες	Περισσότερες
<u>Ευρωπαϊκή Χρηματοδότηση Ποιότητα (Peer reviewed)</u>	Δεν συστήνεται	Επιλογή	Επιλογή
<u>Κόστος οργανισμών</u>	Αύξηση τιμών σε συνδρομές	Δωρεάν	Δωρεάν
<u>Πνευματικά Δικαιώματα</u>	Περιορισμένα	Περιορισμένα	Εξασφάλιση
<u>Δωρεάν πρόσβαση στον πολίτη</u>	Όχι	Ναι	Ναι

Σας ευχαριστώ πολύ!

Ερωτήσεις - Τοποθετήσεις ;

Έλενα Διομήδη-Παρπούνα

Βιβλιοθήκη Πανεπιστήμιο Κύπρου

diomidi.elena@ucy.ac.cy